

Aamu- ja iltapäivätoiminnan osallistumismaksut 1.8.2026 alkaen

Sivltk 05.03.2026 § 25
132/02.05.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot

talous- ja hallintosuunnittelija Kati Sammallahti, p. 044 422 4455
varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö Arja Lehtonen, p. 044 442 4463

Perusopetuslain (628/1998) 48 b § mukaan kunta voi järjestää tai hankkia lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Toiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista eikä kunnalla ole velvollisuutta järjestää sitä. Mikäli kunta järjestää tätä toimintaa, sitä on tarjottava 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä perusopetuslain 20 c ja 20 i §:n mukaisille muille oppilaille kunnan harkinnan mukaisessa laajuudessa. Euran kunta järjestää sivistyslautakunnan hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisesti iltapäivätoimintaa perusopetuksen 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä perusopetuslain 20 c ja 20 i §:n mukaisten muiden vuosiluokkien oppilaille. Lisäksi aamupäivätoimintaa järjestetään tarvittaessa perusopetuslain 20 c ja 20 i §:n oppilaille.

Kunnille aamu- ja iltapäivätoiminnan rahoitus muodostuu käytännössä kolmesta osasta:

- Valtionosuudet opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesti
- Perheiltä perittävät toimintamaksut
- Kunnan omarahoitusosuus (katetaan pääosin verotuloista)

Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuusrahoitusta leikataan vuonna 2026 eduskunnan hyväksymän lakiesityksen mukaisesti. Määrärahan taso laskee noin 50 miljoonasta eurosta noin 43 miljoonaan euroon. Prosentuaalisesti tämä tarkoittaa lähes 14 % vähennystä ap-/ip-toiminnasta maksettavaan valtionosuusrahoitukseen. Euran kunnan kohdalla tämä tarkoittaa, että kunnan saama valtionosuusrahoitus pienenee noin 18 000 eurolla vuodelle 2026 verrattuna vuoteen 2025, kun toiminnan laajuus ja osallistujamäärät pysyvät ennallaan.

Eduskunnan hyväksymän perusopetuslain muutoksen (1369/2025) myötä maksujen enimmäismäärät ovat nousseet 1.1.2026 alkaen: 570 tunnin osalta maksu voi olla enintään 148 euroa ja 760 tunnin osalta enintään 197 euroa. Maksut määräytyvät kunnan päätöksen mukaan.

Lakimuutokseen liittyvässä eduskunnan sivistysvaliokunnan mietinnössä SiVM 10/2025 todetaan seuraavasti:

"Esityksessä ehdotetaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien maksujen enimmäismäärän korottamista, millä kompensoidaan kunnille aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuteen tehtävää valtion rahoituksen leikkausta. Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut ehdotetaan sidottavaksi kuntien peruspalveluiden hintaindeksiin. Sivistysvaliokunta kannattaa ehdotettuja muutoksia.

Useat lausunnonantajat ovat esittäneet huolensa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korottamisen vaikutuksista. Asiantuntijalausunnossa on pidetty tärkeänä varmistaa, ettei maksujen

korottaminen vähennä toimintaan osallistumista sellaisten lasten osalta, joilla ei ole muita mahdollisuuksia harrastamiseen.

Sivistysvaliokunta toteaa, että aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnalle vapaaehtoinen tehtävä ja että aamu- ja iltapäivätoiminnassa perittävien maksujen enimmäismääriä ei ole korotettu vuoden 2016 jälkeen. Voimassa olevan perusopetuslain 48 f §:n 4 momentin mukaan kunnan on jätettävä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksu perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Säännöksen tarkoituksena on huolehtia siitä, että perheen pienituloisuus ei muodostu esteeksi lapsen osallistumiselle aamu- ja iltapäivätoimintaan. Sivistysvaliokunta pitää erittäin tärkeänä, että kunnat tiedottavat aktiivisesti mahdollisuudesta hakea aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut eivät ole tällä hetkellä sidottuna indeksiin toisin kuin esimerkiksi varhaiskasvatuksen enimmäismaksut. Koska aamu- ja iltapäivätoiminnan enimmäismaksujen määrät ovat jääneet merkittävästi jälkeen yleisestä hintakehityksestä, maksujen korottamista ja sitomista indeksiin voidaan pitää perusteltuna. Maksujen sitomisella indeksiin tavoitellaan sitä, että kuntien aamu- ja iltapäivätoiminnan laatu ja laajuus säilyvät nykyisellään kustannusten kasvaessa.”

Maksu tulee jättää perimättä tai sitä on alennettava, mikäli perheen elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai muut huollolliset syyt sitä edellyttävät. Kunnan tulee aktiivisesti tiedottaa tästä mahdollisuudesta toimintaa järjestettäessä. Eurassa aamu- ja iltapäivätoiminnan osallistumismaksu on päätetty jättää perimättä 10 lapsen kohdalla.

1.8.2027 alkaen maksut sidotaan indeksiin (perusopetuslaki 48 g §), ja ne tarkistetaan peruspalveluiden hintaindeksin muutoksen mukaisesti joka toinen vuosi.

Kunta voi halutessaan järjestää toimintaa laajemminkin kuin laissa määritellyt tuntimäärät. Ylimenevistä tunneista voi periä erillisen maksun, jonka suuruudesta ei ole säädetty laissa, eikä laajennetusta toiminnasta myönnetä valtionosuutta.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan osallistumismaksuihin esitetään noin 14 % korotusta nykyisiin osallistumismaksuihin muuttuneen perusopetuslain 1.8.2026 alkaen seuraavasti:

- aamupäivätoiminta: osallistumismaksu 70 euroa kuukaudessa
- iltapäivätoiminta 0-10 päivää/kk: osallistumismaksu 70 euroa kuukaudessa
- iltapäivätoiminta yli 10 päivää/kk: osallistumismaksu 140 euroa kuukaudessa
- aamu- ja iltapäivätoiminta 0-10 päivää/kk: osallistumismaksu 140 euroa kuukaudessa
- aamu- ja iltapäivätoiminta yli 10 päivää/kk: osallistumismaksu 180 euroa kuukaudessa
- kesäkuussa aamupäivä- ja iltapäivätoiminnan maksu toimintapäivien mukaisesti 6 €/päivä

Esityksen liitteenä on laskelma osallistumismaksujen korotusehdotuksen laskennallisesta vaikutuksesta saataviin tuloihin. Laskelma on tehty käyttäen toiminnan rahoituksen perusteena olevia tunteja.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Matti Kompuinen
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää hyväksyä aamu- ja iltapäivätoiminnan uudet osallistumismaksut esitetyn mukaisesti 1.8.2026 alkaen.
Asian käsittely	Hannu Pellikka teki esittelijän pohjaesityksestä poikkeavan päätösehdotuksen: Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan osallistumismaksut korotetaan perusopetuslain 48 f § mukaisiin enimmäismääriin • aamupäivätoiminta: osallistumismaksu 74 euroa kuukaudessa • iltapäivätoiminta 0-10 päivää/kk: osallistumismaksu 74 euroa kuukaudessa • iltapäivätoiminta yli 10 päivää/kk: osallistumismaksu 148 euroa kuukaudessa • aamu- ja iltapäivätoiminta 0-10 päivää/kk: osallistumismaksu 148 euroa kuukaudessa • aamu- ja iltapäivätoiminta yli 10 päivää/kk: osallistumismaksu 197 euroa kuukaudessa • kesäkuussa aamupäivä- ja iltapäivätoiminnan maksu toimintapäivien mukaisesti 6 €/päivä Sanna Kotiranta kannatti Hannu Pellikan tekemää päätösehdotusta. Koska oli tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus ja sitä oli kannatettu, suoritettiin kädennostoäänestys. Ennen äänestystä pyydettiin neuvottelutauko, joka pidettiin klo 18.17-18.19. Äänestyksessä esittelijän alkuperäistä päätösehdotusta kannattivat Timo Nurminen, Maija Sinkkonen ja Johanna Toivonen. Hannu Pellikan tekemää vastaehdotusta kannattivat Juha Kallio, Sanna Kotiranta, Simo Lähteenmäki, Hannu Pellikka ja Johanna Yliluoma. Kädennostoäänetyksen tuloksena Hannu Pellikan tekemä päätösehdotus jää voimaan äänin 3-5.
Päätös	Äänin 3-5 sivistyslautakunnan päätökseksi tuli Hannu Pellikan tekemä ehdotus, jonka myötä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan osallistumismaksut korotetaan 1.8.2026 alkaen perusopetuslain 48 f § mukaisiin enimmäismääriin.